כאן למפרע כאן להבא מכל מקום קשיא אמר רבינא לא קשיא הכי קאמר השאילה חלוקה לנכרית בעלת כתם הרי זו תולה בה והא או ליושבת על הכתם קתני הכי קאמר או ליושבת על דם טוהר בעלת כתם תולה בה: שלש שלבשו כו' שהיה ר' נחמיה כו': אמר רב מתנה מ"ט דר' נחמיה דכתיב [1]ונקתה לארץ תשב כיון שישבה לארץ נקתה אמר רב הונא אמר רבי חנינא [א]מטהר היה רבי נחמיה אפילו באחורי כלי חרס פשיטא מהו דתימא ליגזור גבו אטו תוכו קמ"ל אמר אביי מטהר היה ר' נחמיה [ב]במטלניות שאין בהן שלש על שלש דלא חזיין לא לעניים ולא לעשירים דרש רב חייא בר רב מתנה משמיה דרב הלכה כר' נחמיה אמר ליה רב נחמן אבא תני מעשה בא לפני חכמים וטמאום ואת אמרת הלכה כרבי נחמיה מאי היא דתניא [ג]שתי נשים שהיו טוחנות ברחיים של יד ונמצא דם תחת הפנימית שתיהן טמאות תחת החיצונה טמאה והפנימית טהורה בינתים שתיהן טמאות [א] היה מעשה ונמצא דם על שפתה של אמבטי ועל עלה של זית בשעה שמסיקות את התנור ובא מעשה לפני חכמים וטמאום תנאי היא דתניא ר' יעקב מטמא ורבי נחמיה מטהר והורו חכמים כרבי נחמיה: **מתני'** (א)[ד]שלש נשים שהיו ישנות במטה אחת ונמצא דם תחת אחת מהן כולן טמאות [ה]בדקה אחת מהן ונמצאת טמאה היא טמאה ושתיהן טהורות ותולות זו בזו ואם לא היו ראוין לראות רואין אותן כאילו הן ראויות: **גמ'** אמר רב יהודה אמר רב [ו]והוא שבדקה עצמה בשיעור וסת סבר לה כבר פדא דאמר כל שבעלה בחטאת טהרותיה טמאות בעלה באשם תלוי טהרותיה תלויות בעלה פטור טהרותיה טהורות ורבי אושעיא אמר אפילו בעלה בחטאת טהרותיה תלויות בשלמא התם אימר שמש עכביה לדם (ב)[אבל] הכא אם איתא דהוי דם מאן עכביה א"ר ירמיה משל דר' אושעיא למה הדבר דומה לילד וזקן שהיו מהלכין בדרך כל זמן שהיו בדרך ילד שוהא לבא נכנסו לעיר ילד ממהר לבא ואמר אביי משל דר' אושעיא למה הדבר דומה לאדם שנותן אצבע בעין כל זמן שאצבע בעין דמעה שוהא לבא נטל האצבע דמעה ממהרת לבא: ותולות זו בזו: ת"ר [ז]כיצד תולות זו בזו עוברה ושאינה עוברה תולה עוברה בשאינה עוברה מניקה ושאינה מניקה תולה מניקה בשאינה מניקה זקנה ושאינה זקנה תולה זקנה בשאינה זקנה בתולה ושאינה בתולה תולה בתולה בשאינה בתולה היו שתיהן עוברות שתיהן מניקות שתיהן זקנות שתיהן בתולות זו היא ששנינו לא היו ראויות לראות רואין

כאילו

כאן למפרע. לענין טומאת מפרע תולין דלא מקלקלה לה בהכי ולא תטמא למפרע אבל מכאן ולהבא אין תולה דמקלקלה לה ומאי חזית דמקלקלה לה טפי מינה: **מכל מקום קשיא.** דלרבנן שמעון תולין וקשיא לבר ליואי: **אמר רבינא.** תריץ רישא וסיפא הכי ולא תקשי לבר ליואי: **לנכרית בעלת הכתם הרי זו תולה בה.** כלומר לנכרית הרואה הרי בעלת הכתם זו תולה בנכרית: **והא או ליושבת קתני.** והך לאו יושבת היא דהא השתא היא דאישתכח עלה ויושבת משמע שהתחילה למנות שבעת ימים: **הכי קאמר.** השאילה חלוקה לנכרית או לישראלית יושבת על דם טוהר דדמיה טהורין ואין כאן קלקול הרי בעלת כתם תולה בה: **אטו תוכו.** דדבר המקבל טומאה הוא ומקבל גזרת כתמים לטמא אשה מדרבנן: **פנימית.** שאצל הרחיים: **שתיהן טמאות.** שחיצונה דוחקת עצמה להתקרב אל הרחיים ועוברת ונכנסה (א) למעמדה הפנימית הילכך שתיהן עברו שם ולא ידעינן מהי נפל: **הפנימית טהורה.** שהפנימית אינה מתרחקת מן הרחיים ליכנס במעמד החיצון: **אמבטי.** מרחץ שהיו באות לרחוץ: **וטמאום.** והא עלה של זית דלא מקבל טומאה ומקבל כתמים ומדקתני והביאום לפני חכמים מכלל דרבים פליגי עליה: **תנאי היא.** דאיכא תנא דתנא דיחידאה פליג עליה ורבנן מודו ליה: **מתני' ותולות זו בזו.** בגמרא מפרש לה שאם היתה האחת מעוברת תולה הדם בשאינה מעוברת והיא טהורה: **ואם לא היו ראויות וכו'.** בגמ' מפרש שאם היו כולן מעוברות או כולן מניקות כולן טמאות כאילו ראויות לראות דאמרן דם מביניהו נפק: **גמ' והוא שבדקה עצמה כשיעור וסת.** של מציאתה הילכך מחזקינן האי דם בדידה ואינך טהורות: **כבר פדא דאמר כל שבעלה בחטאת כו'.** אשה שנתעסקה בטהרות ופרשה וראתה דם כשיעור וסת דלגבי בעלה בכי האי שיעורא הוי בעלה בחטאת דמחזקינן האי דם בשעת בעילה ודאי הכא נמי מחזקינן ליה בודאי בשעת עסיקתה בהנך טהרות וטהרות טמאות ודאי ושורפין (ב) ואינו כשאר מעת לעת לתלות: **בעלה באשם תלוי.** אם לאחר שפירשה מן הטהרות שהתה כדי שתרד מן המטה ותדיח פניה דאי לגבי בעלה בכי האי שיעורא הוי בעלה באשם תלוי דספק דם הוה בשעת ביאה ספק בתר הכי ה"נ ספק הוא אי הוה דם בשעת טהרות או לאו טהרותיה תלויות: **בעלה פטור.** כגון ששהתה יותר מכן דלגבי בעלה פטור דאפי' אשם תלוי ליכא דמחזקי' להאי דם לאחר ביאה הכא נמי טהרותיה טהורות ולית ליה לבר פדא טומאה מעת לעת כשמאי דאמר [ג.] דיין שעתן או בארבע נשים שאמרו דיין שעתן [ז.] ומתני' נמי דקתני היא טמאה וכולן טהורות אלמא ודאי בדידה מחזקינן דמטהרינן להנך אלמא כבר פדא הוא דמשוי לטהרות טומאה ודאית היכא דבדקה שיעור וסת ולא כר' אושעיא דאמר אפי' בעלה בחטאת טהרותיה תלויות ואפי' כשיעור וסת לית ליה טומאה ודאית: **בשלמא התם.** גבי בעילה כי ראתה כשיעור וסת אמרינן בשעת ביאה הוה דם והאי דלא אתא עד השתא שמש עכביה אבל גבי טהרות אם איתא דהוה דם בשעת טהרות מאן עכביה הלכך ודאי טומאה ליכא אלא גזרת מעת לעת מדרבנן: **משל דר' אושעיא.** דאמר שמש מעכב את הדם: **ילד שוהא לבא.** הולך בנחת וממתין לזקן: **נכנסו לעיר.** ונפרדו זה לבד ביתו וזה לבד ביתו אז הילד ממהר לבא: **עוברה.** דמיה מסולקין וכן מניקה וזקנה. בתולה האי בתולה בתולת דמים שלא ראתה מימיה ואפילו היא נשואה קרי לה בתולה להכי כדאמרינן בפרק קמא (לעיל דף ח:):

כאילו

כאן למפרע כאן להבא. פרש"י למפרע תולה דלא מקלקלה לה בהכי ולא תטמא למפרע להבא אינה תולה בבעלת כתם בשני שלה דמקלקלה לה ומאי חזית דמקלקלה לה להך טפי מינה וזהו תימה שנתלה זה הכתם בחברתה לחצאין ומפרש הר"י למפרע אם בעלת הכתם הכירה בכתמה ואח"כ לבשה היא וחברתה חלוק ונמצא בה כתם תולה בה כיון שכבר הכירה בטומאה קודם שבא הספק בשתיהן כאן להבא שלבשו שתיהן חלוק ונמצא בו כתם ולא נודע ממי הוא ואח"כ לבשה חלוק ונמצא בו כתם אע"ג שזאת ודאי טמאה ע"י כתם שלה הואיל ולא נודע בה עד אחר שאירע בה ובחברתה הספק אינה תולה ויש לפרש לשון הש"ס איפכא למפרע אין תולין ולהבא תולין וקאי למפרע ולהבא אשאלת החלוק אם שאלת החלוק היה למפרע קודם שבעלת החלוק הכירה כתמה ולהבא ששאלת החלוק שממנו אירע הספק בשתיהן היתה אחר מציאת הכתם של בעלת הכתם תולין והיא היא: **במטלניות** שאין בהן שלש על שלש. והכא לא פריך פשיטא כמו לעיל דזבחים פרק דם חטאת (דף לז.) משמע דאי חשיב עלייהו ויחדם מקבלים טומאה: **והוא** שבדקה עצמה בשיעור וסת. לאו דוקא בדקה אלא קנחה כדאמר בפ"ק (לעיל דף יג.) דלא משכחת בדיקה כשיעור וסת: **בעלה** פטור טהרותיה טהורות. פ"ה ולית ליה טומאה מעת לעת כשמאי אי נמי בד' נשים שדיין שעתן ועוד י"ל באשה שיש לה וסת אי נמי בחולין שאין בהן טומאה מעת לעת: **אימא** שמש עכביה לדם אבל הכא כו'. וא"ת כיון דיכול להיות דאע"ג דנמצא כשיעור וסת שלא היה דם בשעת ביאה אם כן אמאי בעלה בחטאת הא ספק הוא וי"ל כיון דרוב פעמים בא מקודם ובתשמיש דאיכא למתלי בעיכוב שמש טמא מן התורה: **עוברה** ושאינה עוברה כו'. אור"י דדוקא בהך ענינא דקאמר הש"ס תולין אבל יש לה וסת דמסולקת בדמים דהא אמרינן בה דיה שעתה אינה תולה באין לה וסת וכן יש לה וסת ולא הגיע שעת וסתה אין תולה בהגיע שעת וסתה:

אמר

עין משפט
נר מצוה

יא א ב מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל' ז:

יב ג טוש"ע יו"ד סי' קצ סעי' נב:

יג ד מיי' שם הל' לב ועי' בכ"מ סמג שם טוש"ע שם סעי' נ וע"ש:

יד ה ו מיי' הל' שם ועי' בכ"מ טוש"ע שם סעי' נא:

טו ז מיי' שם הל' לג טוש"ע שם סעיף נב:

◆

תוס' הרא"ש

כאן למפרע כאן להבא. פרש"י דלמפרע תולה דלא מקלקלא בהכי אבל מכאן ולהבא (לא) [קא] מקלקלא לה. ולא נהירא לתלות בחברתה לחצאין. ונראה כפי' הר"י דפי' כאן למפרע כגון שבשעה שלבשה השניה החלוק עדיין לא היתה הראשונה טמאה משום כתם ולאחר כך מצאה כתם בחלוק אחר אינה תולה בה כיון דבשעה מציאת הכתם לא היתה הראשונה טמאה משום כתם אע"ג דאיגלאי מילתא השתא שהיתה טמאה באותה שעה (א) אינה תולה: **כאן** למפרע כאן להבא. כגון שלבשה השניה החלוק היתה הראשונה טמאה משום כתם שמצאה בחלוק אחר הרי זו תולה בה כיון דמיד יכולה לתלות מכאן ולהבא: **באחורי** כלים. מכאן ראיה שאין לפרש הא דאמרי' בפ' על אלו מומין נטמא גבו לא נטמא תוכו הא גבי טמא דא"כ אמאי מטהר ר' נחמיה ומאי פריך פשיטא אלא אף גבו לא נטמא: **מטהר** היה ר' נחמיה אף מטלניות שאין בהן ג' על ג'. ואע"ג דאתו מכח דבר המקבל טומאה דמהאי טעמא פסולין לסכך הסוכה: **זה** היה מעשה. כלומר כיוצא בזה היה מעשה שנמצא דם על שפתה של אמבטי ושל עלה של זית במקום שהיו שתיהן ראויין לעבור: **כל** שבעלה פטור טהרות טהורות. פרש"י כב"ש דאמר דיין שעתן או בד' נשים אי נמי בשיש לה ווסת אי נמי לחולין. ור' אושעיא אמר (אף) אפי' בעלה בחטאת טהרותיה תלויות ולית ליה לר' אושעיא הא דאמר רב הונא והוא שבדקה כשיעור ווסת דאין חילוק [בין כשיעור] ווסת בין לאחר שיעור ווסת דלענין טהרות אפי' כשיעור ווסת טהרותיה תלויות דאם איתא לדם מעיקרא מאן עכביה ולענין כתמים תלינן לקולא דאפי' לאחר שיעור ווסת מטהרי' חברותיה. אלא הכא אם איתא לדם מאן עכביה. ותימה כיון שיכול להיות שלא בא הדם מקודם אמאי בעלה בחטאת ושמא יביא חולין לעזרה. י"ל דכיון שרוב פעמים בא מקודם ובתשמיש איכא למיתלי בעיכוב שמש איכא ודאי טומאה מן התורה:

(א) נראה דצ"ל אינה תולה. כאן להבא כגון שבשעה שלבשה החלוק כבר היתה וכו'.

מסורת הש"ס

(א) קדושין עג: [ע' תוס' סוטה כח: ד"ה בר"ה], (ב) רש"ל,

◆

תורה אור השלם

1. וְאָנוּ וְאָבְלוּ פְּתָחֶיהָ וְנִקָּתָה לָאָרֶץ תֵּשֵׁב: ישעיהו ג כו

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שתיהן וכו' למעמד הפנימית: (ב) ד"ה כבר פדא וכו' ושורפין ואינן כשאר:

◆

גליון הש"ס

תום' ד"ה במטלניות וכו' משמע דאי חשיב כו'. ע' סוכה טז ע"א תד"ה דלא חזי:

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ' היה מעשה נמחק תיבת היה:

◆

מוסף רש"י

שהיו ישנות במטה אחת. במסכת נדה (סא.) מוקי לה במשולבות ודבוקות זו בזו (קדושין עג:). **בשיעור** וסת. לאחר מציאה מיד, ובמסכת נדה (יד:) מפרש שיעור וסת, שעומד העד הוא הקינוח בגלל המשקוף ואינו מחוסר אלא לקנח מיד (שם).